

BETÆNKNING**Afgivet af Lovudvalget****vedrørende**

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til
Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland og kriminallov for Grønland
(Ajourføring af retsplejelov for Grønland m.v.)**

Fremsat af Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, formand

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Pipaluk Olsen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Iddimangiiu Bianco, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 2. oktober 2025 under EM2025 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget har til formål at gennemføre en række ændringer, som skal frigive ressourcer og nedbringe sagsbehandlingstiderne ved domstolene. Ændringerne har deres baggrund i en række forenklinger af retsplejen i Danmark, som man fra Naalakkersuisuts side har vurderet ligeledes er relevant at gennemføre i Grønland. Dele af lovændringerne blev allerede besluttet i Inatsisartut i efteråret 2024.

Nærværende forslag vil hermed i relevant omfang gennemføre de resterende ændringer, som vurderes til at kunne medvirke til at smidiggøre sagsbehandlingen ved de grønlandske domstole. Herudover indeholder forslaget en anbefaling fra Rådet for Grønlands Retsvæsenes arbejdsgruppe om professionalisering af retsvæsenets aktører.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var under førstebehandlingen af forslaget bred opbakning til forslagets formål.

Under drøftelsen i Salen blev det dog påpeget, at der er oversættelsesmæssige mangler i den grønlandske version af forslaget. Det blev ligeledes anført, at beskrivelsen af de administrative og økonomiske konsekvenser er mangelfuldt beskrevet i forslaget.

Derudover blev der påpeget betænkeligheder ved den foreslåede indførelse af appelbegrænsning, hvorefter bl.a. domme i civile sager afsagt af Retten i Grønland, kun kan ankes med Procesbevillingsnævnets tilladelse, hvis anken angår krav med en økonomisk værdi på højst 50.000 kr.

Det blev ligeledes påpeget betænkeligheder angående den foreslåede begrænsning af domsmænds deltagelse i retshandlinger mv., da det bliver fundet vigtigt, at der medvirker aktører med sproglig og kulturel viden om Grønland i retshandlinger.

Det blev endvidere påpeget, at den foreslåede forslag om forlængelse af fristen for omgørelse af påtaleopgivelse og tiltalefrafald fra de nuværende 3 måneder til 4 måneder virker selvmodsigende, når forslaget i øvrigt har til formål at forenkle og lette administrationen.

Forslaget blev på den baggrund henvist til behandling i udvalget.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at Naalakkersuisut i forslaget angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering således, at der ikke forefindes økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Udvalget har endvidere noteret sig, at det danske Justitsministerium vurderer, at lovforslaget forventes at medføre begrænsede merudgifter, som vurderes til at kunne holdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Som det første har udvalget har noteret sig drøftelserne under førstebehandlingen omkring de foreslåede begrænsninger i anvendelsen af domsmænd. Udvalget har ligeledes noteret sig, at flere høringsparter, som f.eks. Advokatrådet, Grønlands Landsret og Landsforsvareren har udtrykt lignende bekymringer.

Udvalget bemærker Justitsministeriets svar på disse bekymringer, hvortil der blandt andet fremføres, at der ikke foreslås ændret, at retten kan bestemme, at domsmænd skal medvirke, såfremt retten skønner, at en sag er af særlig indgribende betydning for tiltalte. Justitsministeriet bemærker endvidere, at Naalakkersuisut har drøftet spørgsmålet om domsmænds medvirken i kriminalsager med Kredsdommerforeningen, som har givet udtryk for, at eventuelle betænkeligheder opvejes af fordelene ved ændringen. Heri er der navnlig lagt vægt på ressourcebesvarelserne ved, at domsmænd ikke skal deltage i småsager om f.eks. besiddelse af få gram hash, ligesom der fortsat vil være mulighed for beskikkelse af domsmænd, hvis retten finder anledning til dette. Udvalget noterer sig i øvrigt Justitsministeriets vurdering af forholdet, som anført i forslagets bilag 3.

Som det andet har udvalget bemærket drøftelserne i Salen omkring den grønlandske oversættelse af forslaget. Heri blev der udtrykt utilfredshed med nogle af de sproglige formuleringer. Et konkret eksempel som blev fremført var ”civile”, som i den grønlandske version er oversat til ”inuit sakkutuujunngitsut” (”folk som ikke er soldater”). Udvalget har på den baggrund drøftet behovet for en sproglig tilretning af forslagets grønlandske tekst, og bemærker i øvrigt, at den nugældende retsplejelov bruger begrebet ”saqitsaannerit” om civile sager.

Som det tredje har udvalget noteret sig drøftelserne om forlængelse af fristen for omgørelse af påtaleopgivelse og tiltalefrafald fra de nuværende 3 måneder til 4 måneder. Hertil bemærker udvalget, at det står anført i forslaget, at en forlængelse af fristen blandt andet vil give myndighederne mere tid til at behandle klager over afgørelser om påtaleopgivelser, og til at rette eventuelle fejl. På den baggrund er det udvalgets opfattelse, at en fristforlængelse vil medvirke til at højne borgernes retssikkerhed.

Afslutningsvist tilslutter udvalget sig forslagets overordnede formål med at give domstolene de bedst mulige betingelser for at behandle sager hurtigt og med den fornødne kvalitet.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget indstiller forslaget til vedtagelse.
- Et enigt udvalg opfordrer Naalakkersuisut til at foranledige en tilretning den grønlandske version af lovteksten samt dens bemærkninger, således at den grønlandske tekst fremstår mere flydende og korrekt.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aqqalu C. Jerimiassen
Formand

Kuno Fencker
Næstformand

Pipaluk Olsen

Iddimanngiiu Bianco

Anders Olsen